DEO OPTIMO MAXIMO UNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ, ET SANCTO LUCÆ, ORTHODOXORUM MEDICORUM PATRONO.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS MANE DISCUTIENDA IN SCHOLIS MEDICORUM, DIE JOVIS XXII. APRILIS MDCCXVII.

M. BERTINO-SIMONE DIEUXIVOYE, Doctore Medico, Præside.

An à diversis alimentis, indoles ingenii diversa?

OMNE tulerunt punctum, qui circà facultatem animalem doctrinam à futilibus & nugatoriis opinionibus expurgant, modosque excogitant quibus animi munia obiri possunt. Saniorum Philosophorum auctoritate celebratur, similem, imò & eandem animæ essentiam cunctis inesse hominibus, neque in hoc quàm in alio uspiàm perfectiorem inveniri; at nihilominùs simplex illa in hoc, quàm in alio facultates exhibet perfectiores, & aliàs expeditiùs, aliàs segniùs functiones edit. Hanc varietatem efficit, non animæ essentia; sed corporis & instrumentorum ejus varia constitutio, ex temperamento & conformatione contracta: harum quippè conditionum varietatem animæ facultates, moresque sequuntur; neque verò insita solùm & congenita nobis, sed & adscititia constitutio animi facultates ac mores mutat. Ex decreto divino mentis cum corpore humano unio postulat, ut quotiès in spiritibus animalibus, aut in ipsâ cerebri substantiâ motus inducuntur, certæ oriantur in mente cogitationes; & quotiès mens in certas cogitationes prorumpit, spiritus animales, aut fibrillæ cerebri certis motibus agitentur. Cogitationum & ingeniorum discrimina edunt diversæ implicationes, divulsiones, corrugationes, crispationes, occillationes, tensiones, contractiones, dilatationes, aut alitèr facta in fibrillis sensorii communis mutatio; quæ omnia spiritus diathesi & ductus nervei firmitate discrepantes sortiuntur diversa; hinc causam diversi ingenii apprimè noscent, quibus fons & origo tenoris solidarum, & crasis fluidarum partium explorata fuerint.

QUI fit ut alimenta ingeniorum naturæ diversæ non conferant, si alimenta diversa humores nullo modo pares efficiant? alimentum enim, & alimenti species unum & multæ: unum quidèm, quatenùs genus unum, species verò humiditate & siccitate circumscribitur, in hisque formæ & quantitatis inest, & ad quædam & ad tanta referuntur; auget autem & robur infert, similitudinem & dissimilitudinem in singulis pro cujusque naturâ inducit, & eâ facultate quàm habet initio. Neque verò in specie alimentorum tantummodò discrimen est; sed etiam in ipsis, quod & ætate fit, & membro, & solo, & cœlo, & habitu: Aliæ rès boni succi, aliæ mali: sunt aliæ lenes, aliæ acres; aliæ refrigerant, aliæ calefaciunt: quædam somnum movent, quædam sensus excitant. Non solùm speciei, sed etiam colorum varietas tanta est in alimentis, quanta ferè in universo observatur orbe. Eadem est ratio saporis, consistentiæ, odoris, cæterarumque conditionum. Admiratione perquàm dignum est, alimenta tot nominibus discrepantia in chilum nihilominùs candidissimum primò, ac postmodùm in rutilantem converti sanguinem! attamèn certo certiùs est, ventriculi actione infracta quodammodo esse alimenta, non verò prorsùs extincta, nec pristinis omninò spoliata facultatibus; sed pristinæ qualitatis nonnihil etiamnùm remanet in sanguine, etsi alimenti ex quo genitus est, formam perdiderit sanguis, ejus qualitates, aliasque vires impertit partibus alendis. Lactuca tametsi coctione mutetur, ventriculum & corpus refrigerat, ex eâque sanguis profertur frigidior. Nullum alimentum adeò simile corpori reperire fas est, quod aliquâ exuperante qualitate corpus non immutet, etiamsi coctione in sanguinem & succum vertatur alendo corpori idoneum, pristinæ qualitatis semper particeps, conditionis suæ quamdam substantiam gignit in nobis. Cùm substantia ipsam temperiem mutat, novamque suggerit. Cùm præ cæteris in spirituum nostri corporis conservatione sollicita sit natura, nobilissimam ac subtilissimam sanguinis portionem restitutioni horum impendit. Non modò omnis corporis partium constitutio, sed & humores, & spiritus quibus conservamur, movemur, ratiocinamur, ab esculentis, potulentisque mutantur; verbo dicam, à diversis alimentis nascitur diversus chylus; qualis chylus, talis quoque est animæ sedes, sivè sanguis cujus indolem sequuntur ingenii mores.

MEDICUM sivè ratione, sivè experientiâ destitutum, maximè hæsitare, titubare, corruere; quin imò artem ipsam, sinè hoc duplici adminiculo collapsuram, apud omnes in confesso est. Age itaque, ratiocinationes experientiâ fulcitas accipite. Inter se differunt Gentes victu & institutis. Angli quorum mensæ carnibus semi-coctis affluunt, cùm maximo ardore, & ut ita dicam, mentis furore dimicant: barbara & crudelis Tartarorum Natio lacte equino pro potu utitur: Incolæ soli exilis & macri oleribus duntaxàt & cibo illiberali vescentes, servili indole donantur, abjectioraque sustinent munera: In Galliâ cibaria adhibentur maximè temperata, Galli urbanitate & morum lenitudine præcellunt: Ne mireris Vasconum solertiam, calliditatem, magnanimitatem; Vasconia ferax est alimentorum calidorum, acrium, siccorum, tenuiumque partium. Quid plura? Nobiles ac Cives de rebus domesticis benè constituti, à plebeculâ & rusticis, non tàm motuum, quàm victûs elegantia ubique terrarum discernuntur. In his omnibus mutationibus peragendis, suum symbolum conferre aërem non inficias ibo; dummodò alimenta primas obtinere fatearis. Aër quidèm celeriùs ac promptiùs invadit in plures, at cibus atque potus quoniàm permanentem, ac inhærescentem corpori materiam suppeditant, id validiùs, contumaciùsque afficiunt atque immutant; sunt in exemplis frugum semina mutato solo degenerantia.

IN rusticis moribus, in victu arido, in horridâ incultâque vitâ, maleficia haud nasci solent. Ut non omnem frugem atque arborem in omni agro reperire possis, sic non omne facinus in omni vitâ observatur. In urbe luxuries creatur, indè omnia scelera ac maleficia originem trahunt; vita autèm rustica, quam agrestem vocant, diligentiæ, justitiæ magistra est. Pudicitiam in terris moratam, visamque diù credite, cùm uxor sæpè horridior marito glandem ructante, potanda infantibus ubera ferebat. Hinc discant mulieres sinè gravibus rationum momentis, alienas nutrices infantibus non suppeditandas esse. Relictis catulis lupa vagitum sequuta, ubera admovit Remo & Romulo qui grassatores prædonesque se gesserunt: Tyberius vini appetentissimus perhibetur, quia ejus nutrix illi dedita erat: historia Hispani cujusdam cervino, nec-non Monachi caprino lacte nutritorum omnibus nota est; hic vel invitus choreis indulgebat, ille verò cervos cursu æquabat: Antiqui penès ingenium à Recentioribus tàm dispares censentur, ut nostri ævi scriptores, quibusnam priores partes deferant acritèr disceptent. Quidni hoc discrimen à diverso victu ortum fuisse dixeris? quandoquidem condimenta antiqua à recentioribus tantùm distant, ut nunc vel audita nauseam moverent; ut videre est in *Apicio*, *Columellâ*, *Platinâ*, qui ex professo de re culinariâ disseruërunt. Discrimina ingeniorum ex majori minori-ve spirituum tenuitate, vel fibrillarum nervearum rigiditate exoriuntur; quamobrem similem victum adhibentes, iisdem moribus ut plurimùm donantur. Non frustrà creditum est sicut valent ad fingendas corporis & animi similitudines vis & natura seminis, non secùs ad eandem rem, alimentorum ingenia & proprietates valere.

EX varietate alimentorum, non solùm ipsorum corporum, sed animorum etiàm nasci diversitates, ita perspectum cognitumque habent Medici, ut alimenta exhilarantia, melancholica, cholerica, venereos stimulos compescentia, aut stimulantia &c. recenseant; imò veteres limatiùs exquisitiùsque aliquid scripturi, helleboro sese purgabant, humores noxios sic educi posse rati, ne redundarent & cerebrum infestarent. Quemadmodùm artifices certis morbis laborare solent, ita peculiari victu iisdem uti expedit; imò variis doctrinis, disciplinisque incumbentes, diversam victûs rationem exigere videntur, ex quibus anima particulis alimentariis composita immeritò argueretur. Nihil est in animis mixtum aut concretum, aut quod è terrâ natum, atque fictum esse videatur; nihil-ne aut humidum quidèm, aut flabile, aut igneum; his enim in naturis nihil inest, quod vim memoriæ, mentis, cogitationis habeat; quòd & præterita teneat, & futura prævideat, & complecti possit præsentia; sed quoniam mens beneficio spirituum suas exerit vires, non solùm præstantior, sed & tempestiva eorum dispensatio desideratur. Spiritus firmi ac stabiles, subtiles ac activi, non tamèn suprà modum volatiles, mentis soliditatem & judicium acre producunt. A spiritibus aut nimis fixis, aut plus æquo volatilibus, stupiditas vel levitas mentis originem ducit. Immodicus vini potus, & quodvis vitæ dissolutæ genus, cùm sanguinem *effrænent*, homines non solùm ad judicii & rationis actus exerendos inhabiles, ad scelera & turpissimas cupiditates maximè proclives reddunt; verùm etiàm cor indurare & Religionis officia obstruere dicuntur. Quâ-de-causâ populi arctiorem asperioremque vitam identidèm (sic jubente Ecclesiâ) ingrediuntur, ut eorum pietas, religiosumque studium invalescant. Animus adeò à temperamento & organorum corporis dispositione dependet, ut si ratio aliqua possit inveniri, quæ homines sapientiores, ingeniosioresque reddat, credam illam in Medicinâ quæri debere.

Ergo à diversis alimentis indoles ingenii diversa.

Domini Doctores disputaturi.

M. Philippus Fontaine.
M. Antonius Pepin.
M. Petrus Azevedo, Pharmaciæ Professor.

M. Joannes Herment, utriusque Aulæ Equestris Medicus ordinarius.
M. Stephanus-Franciscus Geoffroy, Regiæ Scientiarum Academiæ Parisiensis, Regiæque Societatis Londinensis Socius, & Regius Professor.
M. Franciscus Aignan.

M. Ludovicus Lemery, Regiæ Scientiarum Academiæ Socius.
M. Petrus le Tonnelier.
M. Carolus Thuillier.

Proponebat Parisiis CLAUDIUS BRUNET, Lugdunæus, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1717. à sextâ ad meridiem.

Typis J. QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi.